

sibiu
international
documentary
film festival

www.astrafilm.ro

PARAGRAFF

reporterii TV au cuvântul

ADELIN PETRISOR

realizatorul filmului documentar
„Coreea de Nord, nimic de invidiat“

„Astra Film Festival e o experiență extraordinară“

Prezent în programul festivalului Astra Film cu documentarul său „Coreea de Nord, nimic de invidiat“, reporterul TVR Adelin Petrișor a acceptat să stea de vorbă cu noi, de data aceasta de cealaltă parte a microfonului.

Cum a decurs Q&A-ul de după proiecție?

Foarte bine, a durat atât de mult încât era să ne dea afară din sală, că trebuia să înceapă filmul următor. Chiar m-am mirat, reportajul e de 20 de minute și întrebările cred au durat că aproape o oră! Eu am mai fost o dată la Astra cu un reportaj din Afganistan în 2008, eram la Realitatea. Eram în sala Studio, care e sala Mircea Săucan acum.

Și atunci cum apreciezi experiența din 2008 prin raport cu cea de acum? Ce s-a schimbat?

Bun și atunci, nu mă așteptam să fie atât de multă lume, sala să fie arhiplină și să dureze atât de mult discuția. E greu să fii om de televiziune, aici sunt regizori, eu nu am legătură cu asta, nu fac film de autor. Noi la televiziune nu ne permitem să ne dăm cu părerea, încercăm să fim obiectivi. Că nu poate nimeni fi 100% obiectiv, asta e clar, dar încercăm. Am avut o oarecare emoție, întotdeauna am emoții, sunt parașutat dintr-o altă lume. Când transmiteam din Bagdad pentru Antena, aveam o audiență de 1-2 milioane de spectatori, dar ar putea să fie și 10 milioane, tu nu-i vezi, tu vezi un cameraman care ți-e prieten, cu care filmezi și e mult mai simplu. Când stai cu 150 de oameni în față și ei te întrebă una-alta, ai emoții mult mai mari. Mai ales că știi că unii sunt regizori, participă la festivaluri cu filme, sunt experimentați. Da, am avut emoții. Dar a fost o experiență senzațională, pentru că de data asta am avut timp să văd, am văzut materiale, am stat și ieri, am văzut și filme studențești foarte multe.

Ce a atras publicul la film, subiectul sau notorietatea dumneavoastră?

Subiectul, cred. Coreea de Nord. Întâmplător am avut viză pentru țara

asta, este visul oricărui jurnalist, e țara în care orice reporter vrea să filmeze. E o țară aproape sigilată, în care oamenii nu știu lucruri pe care la noi le știu

copii. Oamenii nu au acces la informații, mănâncă din două în două zile. Știm că au murit foarte mulți de foame în anii '90, dar nu știm câți, sunt estimări ale ONU de la câteva sute de oameni până la 2,5 milioane. Deci îți dai seama că e o țară foarte interesantă și cred că lumea e interesată de subiect. Mai ales că noi vedem aceste lucruri într-o altă cheie, până în '89 în România a fost o dictatură, deci cred că sesizăm mai multe nuanțe decât sesizează occidentalii, care nu au știut niciodată ce înseamnă să nu ai lumină, să ai apă caldă o zi da, o zi nu, să n-ai ciocolată sau să n-ai pâine.

Dacă ar fi să facem o comparație între Coreea de Nord și oricare din zonele de conflict din care ai activat, există puncte comune, din perspectiva reporterului?

Nu se compară. Nu există un pericol iminent. Nu a fost o zonă periculoasă, dar pentru mine a fost cea mai înspăimântătoare experiență, pentru că am avut senzația că am călătorit în timp și am văzut România fără 1989. Cred că așa ar fi putut arăta România dacă nu ar fi fost Revoluția, poate nu la gradul acesta de demență, dar undeva pe acolo. Aveam toate șansele să ajungem acolo.

Cum ți se pare Festivalul Astra Film?

E foarte tare festivalul! Mă bucur foarte mult să fiu aici la aniversarea de 20 de ani și mai spun o dată, sunt un corespondent de război pierdut printre regizori și artiști, dar mă simt foarte bine. Și mă bucur foarte mult că nu am fost singur la proiecție, ci că am avut parte de o sală arhiplină.

A consemnat Cătălin Olaru

CĂTĂLINA BUCUR

emisiunea „Ca-n filme“, Digi24

Aici, înveți enorm și pleci îndrăgostit iremediabil de filmul documentar!

Anul trecut a fost prima experiență pe care am avut-o cu Astra Film Festival. Am venit să acopăr festivalul de documentare la Sibiu, având în vedere că emisiunea „Ca-n filme“ de la Digi24 era (și este și în acest an) partener media al evenimentului. Și am decis, după doar câteva zile, că trebuie să mă întorc și în anii următori. Am descoperit un festival aparte, diferit față de ceea ce întâlneam în alte părți și cu siguranță altfel decât festivalurile din București. Atmosfera este tihnită și foarte personală, spiritul este unul foarte intim. Ai impresia că toți cineștii și cinefili strânsi aici sunt gata să împărtășească orice cu tine: filme, păreri, discuții pasionante despre cinematografie și, de ce nu, chiar un pahar de vin. Aici, înveți enorm și pleci îndrăgostit iremediabil de filmul documentar!

interviu GABY BABIĆ

director al festivalului goEast din Wiesbaden, membru al juriului AFF

Astra Film Festival, un club select din care mă bucur să fac parte

Născută în Frankfurt, Germania, Gaby Babić a studiat la Frankfurt și la Paris, deținând masterate în Studii Teatrale, de Film și Media, Științe Politice și Literatură Germană. Între 2005 și 2007, a fost coordonator de programe pentru Institutul Goethe din Sarajevo, iar între 2007 și 2008, a fost implicată în proiectul de cercetare „Culturi Vizuale în Serbia” al Universității Konstanz. Din 2008, este custode și manager cultural al mai multor festivaluri de film și instituții culturale. Face parte din colectivul „reel to real” din Frankfurt, un proiect care prezintă filme experimentale și documentare. Din septembrie 2010, este directorul goEast - Festivalul de Film Central și Est European de la Wiesbaden.

Este prima dată când sunteți în juriul festivalului Astra. Ce v-a convins să veniți la Sibiu?

Cum să nu accept invitația pe care am primit-o? Mereu m-am simțit onorată să fac parte din juriu și îmi place să fac asta - să întâlnesc colegi și să discutăm filme. În plus, este o șansă pentru mine de a urmări filme noi, ceea ce fac oricum, pentru selecția de filme a festivalului meu. Sunt, în general, un mare fan al cinematografului românesc, așa că este o activitate plăcută ce se întâmplă la Astra!

Care sunt criteriile dumneavoastră când jurizați un film?

Nu am un catalog în care mă uit și zic „OK, asta e bine, asta e rău”. Bineînțeles, discutăm despre calitatea imaginii sau detalii tehnice în general, dar apoi este o chestiune de percepție generală a filmului, dacă există relații bine arătate între protagoniști, dacă există stan-

darde etice, așa că nu există o listă de criterii pe care să o urmăresc.

Ce face ca un film să fie bun, după părerea dumneavoastră?

Pentru mine, un film bun este unul de care mă atașez, din anumite motive, fie emoționale, fie prin intermediul unei imagini, așa că ar trebui să existe o uniune între cele două: o legătură emoțională și una vizuală.

Sunteți directorul festivalului GoEast. Cum se aseamănă festivalul Astra cu festivalul dumneavoastră?

GoEast este un festival dedicat filmelor din Europa de Est, așa că proiectăm filme din toate statele fost comuniste. Avem și o competiție de documentare, iar în toate celelalte secțiuni ale festivalului, inclusiv în retrospectivă, proiectăm documentare, deci aceasta cred că ar fi o similitudine. În general, sunt și selecționez pentru festivalul nostru și călătoresc destul de mult prin țările din Est. Vizitez în fiecare an Polonia, Cehia sau Rusia pentru a strânge filme, așa că este normal să vin aici dacă am fost invitată!

Care este părerea dumneavoastră despre cineștii români, în special despre cei prezenți la Astra anul acesta?

Nu am apucat încă să urmăresc programul de documentare românesc, dar în general, cinematografia românească a avut un rol crucial în festivalul meu, iar anul trecut am proiectat 16 filme în competiția noastră, 10 de ficțiune și 6 documentare. Am avut mereu filme românești în competiție, ceea ce demonstrează cât de puternic este cinema-ul românesc în Europa. După părerea mea, este unul unic și creativ, cu un mod special de a spune povești, ceea ce îl face să difere de cinema-ul polonez sau ceh.

Aveți un regizor român preferat?

Urmăresc toate numele mari. Cristi Puiu, membru în juriul Astra Film Festival, este unul dintre regizorii mei preferați, filmul lui, „Aurora”, a fost în competiția noastră. De asemenea, îmi place Marian Crișan, care a câștigat premiul pentru cel mai bun regizor. L-am avut pe Alexandru Solomon cu noi în fiecare an, în timp ce Ada Solomon a și fost membru în juriu, așa că există multe prietenii și relații cu regizorii și producătorii români!

Aveți o secțiune preferată în cadrul festivalului Astra?

Până acum, m-am uitat la filme din secțiunile Centrul și Estul Europei și Student, dar știam deja și alte filme din secțiunea Internațional. Cred că selecția este specială, e foarte bună și tinde să favorizeze documentarele mai degrabă experimentale decât pe cele cu o narațiune tradițională și convențională, ceea ce mă bucură. Nu am văzut încă filme din secțiunea EcoCinematograff, dar o voi face astăzi!

A consemnat Corina David

Retrospectiva Astra Film Festival în imagini

În 2011, Astra Film Festival a primit finanțare din partea MEDIA Desk România, ocazie cu care a găzduit un seminar dedicat Programului MEDIA al Uniunii Europene, mai exact oportunităților de finanțare oferite în cadrul acestui program realizatorilor de film documentar din România. Seria de seminarii de anul acesta s-a concentrat genurile filmului documentar: observațional, independent, etnografic și de televiziune, dar și asupra intersecțiilor documentarului cu Internetul și cu new media. 2011 însemnat primul an de EcoCinematograff, dar și anul în care festivalul s-a putut lăuda cu un târg de bucate 100% tradiționale.

Anul trecut, din cele aproape 100 de filme reprezentând 24 de țări participante la festival, o treime au fost produse în România, de regizori români sau străini. De remarcă între acestea este și documentarul „Adevărul despre Holocaustă”, semnat de Florin Ciobă, care tratează subiectul holocaustului romilor din România, aducând pe ecran o serie de evenimente foarte puțin cunoscute în țară. Festivalul Astra Film 2012 a prezentat și anul acesta un program special de filme și discuții tematice, în centrul discuțiilor fiind de data aceasta documentarul istoric românesc, mai precis prezența dacilor în filmele de profil.

2009. Butoiul AFF

2009. Corneliu Porumboiu

interviu

PILLE RUNNEL

directorul și președintele comitetului de selecție
al festivalului World Film din Tartu, Estonia

„Nu vezi la festivalurile mari din vest ce poți vedea la Astra Film“

Cum a început Festivalul World Film din Tartu și care este filosofia din spatele său?

Festivalul a luat naștere în 2003, anul acesta marcând aniversarea a 10 ani. Totul a început ca o colaborare cu NAFA - Asociația Nordică de Film Atropologic, o organizație relativ informală, dar care organiza evenimente cinematografice de ani de zile. Ei ne-au încurajat să demarăm acest proiect. Odată organizat, ne-am dat seama că exista o anumită cerere, aproape o așteptare din partea publicului larg, dinafara orașului Tartu, să transformăm festivalul într-unul anual, care să conțină filme de peste tot din lume. Așa că am continuat. Motivul pentru care am rezistat este și implicarea Muzeului Național din Estonia, unde o parte din echipa noastră lucrează. Muzeul a fost foarte deschis la ideea de a susține un festival anual de documentare, deși de obicei un muzeu nu se ocupă cu asta.

Astfel, filosofia festivalului își găsește rădăcinile în background-ul nostru. Este un festival fără secțiune de com-

petiție și mulți dintre invitații noștri îl compară cu o școală de film sau cu un schimb amical de idei, și nu ca un eveniment tipic industriei. Asta ne oferă libertatea de a alege producții variate, de la filme de student, la producții mari, care se revendică de cele mai multe ori de la o perspectivă atropologică. Festivalul devine, într-un fel, o explorare a culturii de zi cu zi a oamenilor din toate colțurile lumii.

Care credeți că este rolul unui festival de film documentar, mai ales unul dedicat documentarului de tip antropologic?

Am avut câteva discuții în care ne-am întrebat dacă ar trebui să ne concentrăm pe o arie ce are legătură cu drepturile omului, de exemplu, dar am decis să nu facem asta. Nu ne-am dus nici spre mesaje legate de responsabilitatea noastră culturală. Tema majoră a festivalului nostru ține de explorare. Astfel că un aspect foarte important e comunicarea științifică, pentru că la festival vin studenți și cercetători. Dar avem și un public, larg pentru care cel mai important lucru cred că este oferirea unei platforme unde oamenii pot veni, pot vedea filmele și apoi pot să decidă singuri mesajul.

De ce v-ați dorit să fiți prezentă la Astra Film Festival?

Astra Film Festival face parte din această rețea de festivaluri atropologice.

Bineînțeles că aria sa de acoperire s-a extins de-a lungul timpului, dar cu respectul cuvenit acestor începuturi. Am venit acum câțiva ani și acum am decis să revin, împreună cu colegii mei, pentru că este un loc foarte important în care sunt adunate cele mai importante documentare românești, precum și cele din Europa Centrală și de Est, o selecție ce lipsește de la festivalurile mari din Vest. Până la urmă, Astra Film Festival și-a păstrat standardele ridicate și aici găsești același tip de atmosferă familiară existentă și în anii trecuți. Este fantastic că a reușit să continue timp de 20 de ani în același mod puternic și pozitiv!

Există vreun film care v-a plăcut până acum sau filme pe care vreți să le vedeți în mod special?

Ieri a fost prima zi în care am reușit să mergem la filme, pentru că am ajuns în noaptea precedentă, deci nu am avut foarte mult timp la dispoziție pentru a-mi forma o opinie. Dar, în principiu, vreau să merg la filmele pe care nu le pot vedea în altă parte, la filmele la care doar Astra îmi poate oferi acces. Poate nu sunt producții foarte mari și bineînțeles filmele din România și Europa Centrală și de Est variază ca temă, însă au aspecte care le leagă, ce țin de societățile similare din aceste țări. Chiar dacă aș putea vedea aceste filme în alte părți, mi se pare important să le vezi în acest context, pentru că experiența și discuțiile de după

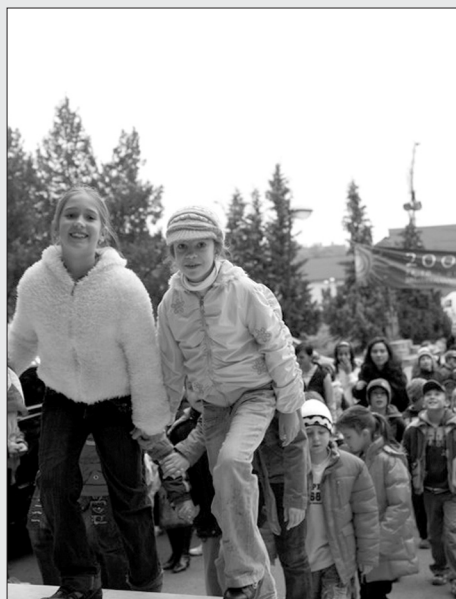
vor fi foarte specifice acestei zone din Europa. Bineînțeles, există și filme din alte zone, producții mai mari, care nu pot fi ratate, precum „Actul de a ucide“.

De ce este important pentru festivalul World Film de la Tartu să fie prezent la International Film Festival Meeting?

Acest eveniment a fost unul dintre motivele pentru care am decis să vin. Este important să participăm la acest tip de întâlniri, pentru că ne oferă ocazia de a dezbate experiențe și de a schimba idei cu alte festivaluri, de a afla despre filme noi.

Interviu de Loredana Ghidancea

2009. Copiii venind la AFF

2009. Astra Film Junior

2011. Copii intrând la proiecții

2011. Masterclass Cristi Puiu

interviu

GRIT LEMKE

selecționar al festivalului DOK Leipzig,
membru în juriul Astra Film Festival

Artă versus realitate în documentar

Ce vă leagă de Festivalul Astra Film? Ce părere aveți despre filmele din competiție?

Este prima dată când vin la festival, dar desigur că auzisem multe despre el, doar e vorba de cel mai mare festival de documentare din România! Drept urmare, știam de festival și am fost extrem de bucuroasă să fiu invitată. Cât despre competiție, nu pot să zic decât că este o selecție foarte bună. Multe din filme le-am văzut și la alte festivaluri, unele au fost chiar proiectate la Leipzig și multe din ele le-aș fi ales eu însumi.

Ca selecționar, ne-ați putea spune cum analizați filmele din competiție? Care sunt criteriile, subiectul ales sau modul cum a fost realizat filmul (din punct de vedere estetic, respectiv al dificultăților ridicate de proiect realizatorilor)?

Pentru mine și pentru mulți dintre colegii mei, nu contează subiectul, chiar nu suntem interesați de asta. Desigur, am propriile mele convingeri din punct de vedere politic și social, dar cred că dacă subiectul ar fi cel care contează, atunci am putea să citim ziarul sau să ne uităm la un reportaj TV. Or, aici e vorba de documentarul artistic, deci în principal este vorba despre artă. Suntem interesați de felul în care au fost făcute filmele, asta a fost și ce s-a discutat la ședință, asta e ceea ce caut eu ca selecționar. Este vorba de un autor, de semnătura unui autor, iar stilul artistic cu siguranță este important! Întrebarea este mereu câte nivele are un documentar. Dacă are unul singur, să

zicem că este despre copii din Africa, atunci nu e de ajuns. Dacă este artă, ar

o competiție internațională, pentru filmele despre care credem că sunt foar-

trebui să-mi spună ceva despre mine, să abordeze întrebări existențiale. Trebuie mereu să fie cu un nivel mai sus.

Cum alegeți documentarele pentru festivalul din Leipzig? Țineți cont de problemele stringente (sociale, politice sau de mediu) din societatea actuală sau de stilul unui autor?

Desigur că întotdeauna ne uităm la stilul autorului, dar avem mai multe secțiuni în festival. De exemplu, avem

te bine făcute, pentru capodopere. Dar avem de asemenea o competiție pentru cinema-ul tânăr, și aici intră filmele experimentale. De exemplu, există cazul în care cineastului nu i-a ieșit proiectul cum și-ar fi dorit, dar măcar a vrut să atingă ceva sau să aducă inovații genului. Chiar dacă nu vorbim de un succes complet, filmul intră în această secțiune, deoarece vrem să arătăm în ce feluri noi își pot documentarele largi

granițele. Avem o secție pentru scurt-metraje, una pentru documentare germane, dar și o competiție despre piața muncii, așa că ne uităm la subiect, dar filmul trebuie totuși să aibă o anumită calitate. Avem și o competiție pentru filme despre democrație, deoarece la Leipzig, și nu altundeva, a avut loc Friedliche Revolution. Judecăm deci și după mijloacele artistice alese de cineast de a-și spune povestea.

Care este importanța documentarului azi?

Din ce am văzut la festivalul meu, cred că documentarele au devenit mai importante. Ne dăm seama că asta a început în 2001, după 11 septembrie, acela a fost momentul în care oamenii au început să tânjească nu după un tip nou de informație, ci după un nou mod de a privi lucrurile. Nu în alb și negru, ci poveștile adevărate din spatele evenimentelor politice, căci trăim într-o lume complexă, iar media nu face decât să simplifice totul. Documentarele nu le simplifică deloc, ci ne arată complexitatea lucrurilor, și oamenii sunt interesați de această complexitate. Mai ales cei tineri, iar publicul nostru este mai mare în fiecare an, poate pentru că găsesc subiecte pe care nu le văd la TV.

Puterea de a alege vă permite să trimiteți un mesaj lumii? Îmi închipui că, până într-un punct, aveți o voce mai puternică decât un regizor.

Desigur că are de-a face cu puterea, dar această putere nu mă face fericită, ba din contră, uneori mă sperie. Am făcut și eu documentare sau am contribuit la producerea lor și știu cât de greu este, cât de mult sunt toate legate între ele și cât de important este pentru regizor ca filmul lui să fie selecționat la un festival. Sunt conștientă de ce înseamnă decizia mea, pentru că e vorba de carierele unor oameni. Dacă nu alegem un film, asta poate însemna sfârșitul unei companii de producție. Și asta nu mă face deloc fericită, de fapt îngreunează lucrurile. Dar îmi place ceea ce fac și n-aș face altceva pentru nimic în lume!

Interviu de Diana Voinea

2011. Parada de deschidere

2011. Alexandru Solomon

2011. Cristi Puiu

2011. Andreea Esca

Sâmbătă, 19 octombrie 2013

Sibiu international
documentary film festival

PARAGRAFF 5

Astra Film,
un festival
întotdeauna
spectaculos!

Ionuț Teianu, regizorul filmului
„Afacerea Tanase”,
în dialog
cu spectatorii

Trupa „Peste pădure” a trecut peste emoții
și a oferit un concert pe cinstel!

Mircea Florian la telefon
cu Maria Tănase:
un concert cum nu
s-a mai văzut,
numai la AFF 2013!

Probabil
cel mai tânăr
fan al
festivalului

Prezență majoră
la Astra Film Junior

Regizorul Radu Gabrea
la Astra Film Festival

Regizorul Cristi Puiu,
membru al juriului

Veniți la Astra Film
Festival cu mic, cu mare
și cu foarte mic!

Faceți cunoștință cu juriul AFF 2013!

2011. Proiecție de film la grădiniță în cadrul Astra Film Junior

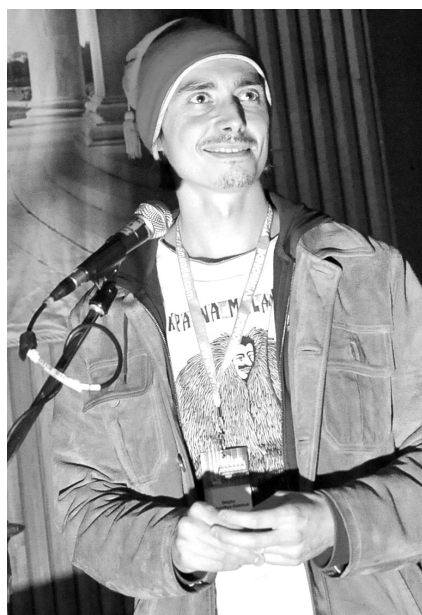

2011. Publicul prezent la proiecția filmului
„Părintele Arsenie Boca, Omul lui Dumnezeu”

2012. Florin Cioabă

CÂND DOCUMENTARUL SE TRANSFORMĂ ÎN SĂRBĂTOARE

Proiectat în sala Marshall a Casei de cultură a sindicatelor din Sibiu, filmul „Sărbătoarea Malanka la Krasna” a prilejuit publicului sibian un moment special: întâlnirea cu regizorul Dmytro Sukholytkyy-Sobchuk. Despre documentarul său, dedicat unei tradiții cu totul aparte a minorității românești din satul ucrainean Krasna (noaptea, colindătorii merg din casă în casă, fac farse și interpretează mici scenete în care fiecare membru al grupului își are rolul său, iar întreaga acțiune este condusă de un tânăr burlac îmbrăcat în haine de femeie), acesta ne-a declarat: „Malanka

este numele tradiției ucrainene, în timp ce, în cazul minorității române, se folosește titlatura de Ursul. În regiunea în care am filmat, se îngemănează trei culturi diferite: cea românească, cea ucraineană și cea germană.” Întrebat dacă va exista o continuare a filmului sau dacă următorul proiect al său va fi dedicat de asemenea minorității românești din Ucraina, regizorul Dmytro Sukholytkyy-Sobchuk a răspuns: „Filmările la Sărbătoarea Malanka la Krasna au durat patru ani. Țin minte că lucram pentru un post de televiziune local atunci când un prieten mi-a vorbit despre existența acestei tradiții atât de deosebite. M-am dus într-un suflet acolo și primul lucru pe care l-am filmat a fost tocmai acest moment special când întreaga comunitate românească se unește. Apoi am cunoscut din ce în ce mai multe persoane din satul Krasna și am început să strâng material. Mi-a fost greu la început, cu atât mai mult cu cât, până atunci, cultura românească era o necunoscută pentru mine. În plus, acolo toată lumea vorbește românește. Or, eu nu vorbesc o boabă de română, așa că peste tot, căram după mine un translator. Inițial, românii au fost suspicioși în ceea ce ne privește, dar în scurt timp am reușit să le câștig încrederea. Tot ce pot să vă spun e că, pe durata filmărilor, au curs aproximativ 200 de litri de vodcă. În acest sens, nu ne-am implicat deloc, deoarece trebuia să muncim, deci e strict contribuția comunității... (râde) În orice caz, după patru ani, cred că e timpul să merg mai departe și să mă dedic și altor tematici! Așa că acum, scriu scenariul primului meu film de ficțiune.”

Cătălin Olaru

ȘERBAN TĂTARU regizorul documentarului „Anatomia unei plecări”

„Regăsesc România de acum 20 de ani doar pe acoperișuri”

În documentarul „Anatomia unei plecări” („Anatomy of a Departure”), Șerban Tătaru, regizorul filmului, stă de vorbă cu părinții săi despre cel mai important eveniment din viața lor: plecarea, pe rând, din România comunistă. Regizorul face treptat trecerea către întrebări ușor incomode, care ating puncte sensibile, făcându-ne astfel să ne simțim uneori ca niște intruși care asistă la o discuție mult prea intimă, dar cu atât mai interesantă.

Povestea din spatele poveștii

Prezent la sesiunea de întrebări de după vizionarea filmului, regizorul Șerban Tătaru a răspuns la întrebarea care stătea pe buzele tuturor celor din sală, referitoare la reacția pe care au avut-o părinții săi atunci când au văzut filmul.

2012. Publicul la premiera filmului „Adevărul despre Holocaust”

2012. Dezbateri aprinse în juriul festivalului Astra Film

2012. Masterclass Petr Lom

„Părinților mei le-a plăcut filmul, felul în care eu l-am realizat, însă nu cred că au fost foarte încântați de modul în care i-am prezentat. Am ales totuși să folosesc în film și momente în care ei nu se simt în largul lor în timp ce povestesc, tocmai pentru a demonstra că întoarcerea la anumite sentimente este, de cele mai multe ori, o chestiune dificilă și dureroasă. Nearătând bucățile în care ei nu vor să povestească sau își caută cuvintele ar fi însemnat să prezint doar niște părinți care spun o poveste frumoasă și cursivă despre o perioadă tristă din viața lor. Tocmai prin aceste momente am vrut să adaug o a doua dimensiune a primei povești, pe care ei o povestesc“.

„Filmul este făcut pentru categoria de public pe care am întâlnit-o la Sibiu“

Șerban este de părere că publicul lui se împarte în două categorii: cei care sunt implicați personal într-o astfel de poveste, la rândul lor fiii sau fiicele celor care au fugit din România pe vremea comunismului și care îi mărturisesc că și-ar dori și ei o astfel de comunicare cu părinții lor, respectiv spectatorii care privesc filmul ca pe o lecție de dialog cu părinții și îl admiră pentru cerbicia cu care caută răspunsurile. Despre publicul sibian, regizorul român are o părere aparte: „Mi-a plăcut foarte mult că în sală au fost și oameni mai în vârstă, unii chiar i-au cunoscut pe tatăl meu sau pe

bunicul meu sibian, pentru că aceștia sunt cei care știu cu adevărat cum a fost perioada despre care povestesc părinții mei. Sigur că mă bucur mult să văd și tineri în sală, dar filmul este făcut parțial pentru primul gen de oameni și sunt fericit că i-am descoperit la Sibiu“.

Totuși, o familie fericită

Gândindu-se la cum se simte acum, când vede filmul și își aduce aminte de momentele din copilărie, regizorul afirmă: „Filmul e făcut din interviuri și din momentele mele retrospective, pentru care m-am retras pe acoperișuri, singurul loc în care regăseam țara din memoria mea, pe stradă era totul plin de reclame. Textele pe care le spun eu sunt într-adevăr gânduri ale mele pe care le-am înregistrat într-o cameră dintr-un subsol, și sunt de fapt un fel de meditații pe care le-am înregistrat exact cum mi-au venit atunci în minte. Atunci când ascult aceste texte mă întristează cel mai mult, pentru că ele redau exact esența momentelor dureroase de atunci“.

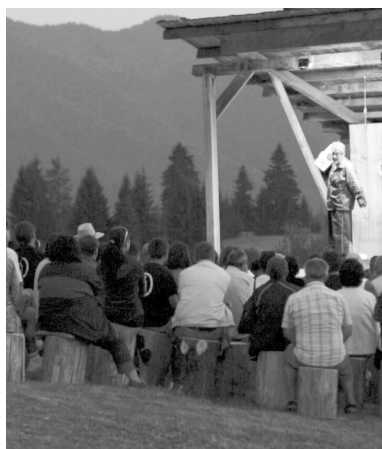
Regizorul răspunde însă, cu zâmbetul pe buze, la una din întrebările cheie din film: „Da, am fost o familie fericită și suntem în continuare o familie fericită. A rămas însă deschisă întrebarea dacă am vrut într-adevăr să plec sau nu din România și nici în ziua de azi nu știu dacă eram sigur că vreau să plec sau nu“

Corina David

Un film fain cu un mesaj și mai fain

Deși expunerea lor nu este aceeași cu cea de care se bucură filmul de ficțiune, filmele documentare îndeplinesc o funcție socială mai acută, readucând la suprafață aspecte ale trecutului pe care le-am uitat sau pe care nici nu le știam, permițându-ne să aruncăm o privire în aspecte ascunse ale prezentului, spunându-ne mici povești de care altfel n-am fi aflat vreodată. Într-un an în care dezbaterea privind protecția naturii atinge apogeul în România, secția Eco-CinematogrAFF al festivalului răspunde acestor noi exigențe.

Este și cazul documentarului „Un film fain“ a lui Andrei Dăscălescu, care prezintă munca eco-educatională a voluntarilor în tabăra de la Tășuleasa.

La sesiunea de întrebări și răspunsuri de după film, regizorul ne-a mărturisit că în ianuarie 2012 a început munca de voluntar pentru Tășuleasa Social, devenind foarte rapid „dependent“ de această experiență. „Este un film despre voluntariat, dar un voluntariat la care eu însumi am participat. Voluntariatul nu înseamnă doar să plantezi copaci, ci și să aplici propriul tău talent în cel mai bun mod posibil pentru a facilita dezvoltarea acțiunii pe care o susții. De exem-

plu, Marcel Iureș, care apare de mai multe ori în film vorbind despre tabără, nu merge acolo să sape gropi pentru copăcei, dar în schimb a prezentat pentru voluntari, în mijlocul unei pajiști, un spectacol de-a sale care la București este mereu cu sala plină; Ada Milea a susținut concerte, fiecare face ce poate el cel mai bine.“ Efectul imediat al filmului este dorința de a merge la acea tabără, dar regizorul le-a spus celor prezenți ca cei ce vor să se implice pot face ceva în mijlocul propriei lor comunități.

O altă contribuție a lui Andrei Dăscălescu a fost aducerea unor nume mari din spectacolul românesc, pentru a susține proiectul prin concerte. Printre acestea, se numără Robin and the Backstabbers sau Maria Răducanu.

„Este frumos să mergi în școli și să susții o prezentare în fața a trei clase de elevi, vreo 75 de oameni, dar efectul nu va fi la fel de mare ca atunci când ai o persoană de cultură care să te susțină. Când îl vezi pe Marcel Iureș susținând proiectul poate vei asculta mai atent“, a adăugat Andrei Dăscălescu.

„Voluntariatul schimbă vieți, dar mai ales viața ta“, a fost de părere o membră a publicului, realizatorul documentarului adăugând că perioada petrecută în proiect l-a schimbat profund și că, în prezent, nu mai caută să muncească pentru a obține bani, ci pentru a schimba stări de fapt. Pentru cei ce doresc să se implice în acest proiect, este bine de știut că pe 26 octombrie are loc următoarea plantare de copăcei marca Tășuleasa Social.

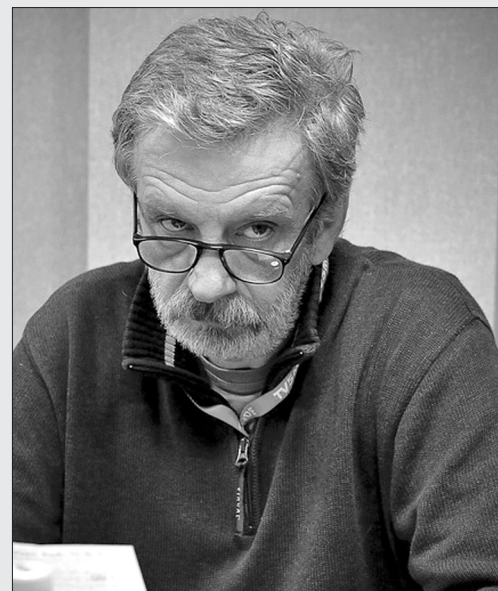
Mihai Kolcsár

2012. Videobarul festivalului

2012. Michael Stewart

2012 Sorin Botoșeneanu

interviu
DAN NUȚU
producător
Aristoteles Workshop

Aristoteles Workshop și Astra Film Festival, o prietenie durabilă!

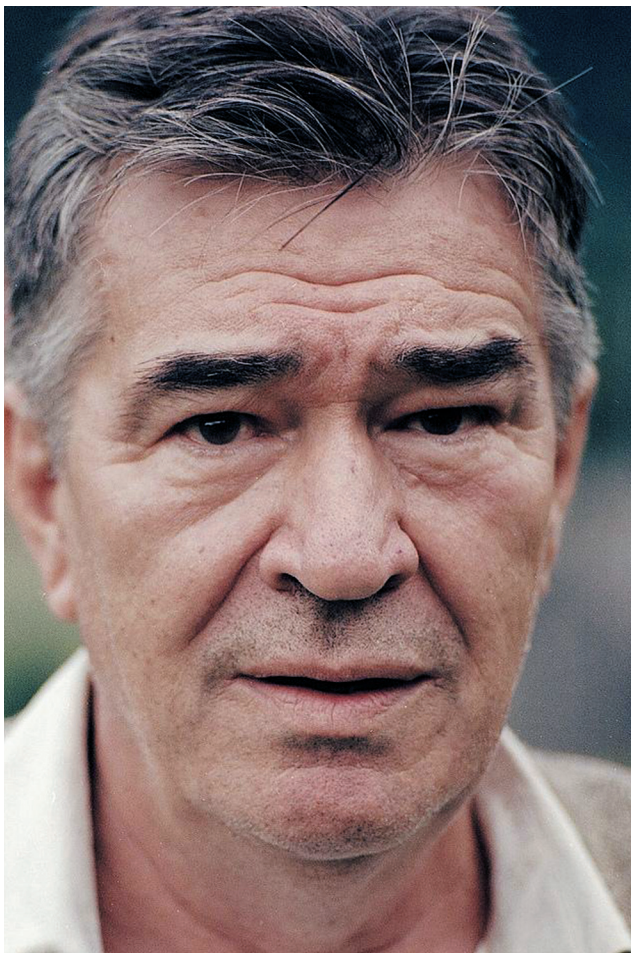
Cum ați descrie relația dumneavoastră cu Festivalul Astra Film?

Am început cu Aristoteles aici în Sibiu în 2006, când festivalul era deja recunoscut și bine făcut, bine așezat. Eu doar am profitat de tot ceea ce avea Astra de oferit, de spații, de echipamente. Pentru primii doi ani, aici se petrecea totul: cursurile de teorie de film în general și de documentar în particular, care durau atunci două săptămâni, se petreceau sus în podul sediului. Era foarte plăcut. Ne venea totul de acolo, erau toate aranjate prin eforturile lui Dumitru și Csilla. Și, în primul an, au ieșit trei filme excelente, dintre care unul rămâne favoritul meu numărul 1, cel a lui Adina Pintilie, „Nu te supăra, dar...”. Corina Radu a făcut un altul și al treilea e al unui sârb.

Ce este Aristoteles?

E un atelier de formare. 16 participanți sunt aleși pe baza unui pachet – un film în a cărui producție au participat, indiferent de funcție: regizor, producător, operator. Arte France, care au fost primii care au venit cu finanțare, formează apoi o comisie. În primul an, am luat bani și de la TVR și CNC, iar în ultimii doi ani am rămas cu finanțare doar de la Arte și CNC, nu s-a mai implicat nimeni să ne ajute. Ideea este să iei 12 copii care nu sunt născuți alaltăieri, care știu cu ce se mănâncă filmul, nu neapărat documentarul, și să le dai o ghidare. Facem asta prin mijlocirea experților – nu sunt eu cel care ține cursurile, de la ei își formează cultura generală despre film, despre film documentar. Apoi se duc și vânează singuri subiecte, stabilesc o dată de filmare, după care se întorc să-l monteze și, la final, predau un documentar de jumătate de ceas.

Totul se face în engleză, pentru ca ei să aibă un numitor comun, deci este necesară cunoașterea limbii, nu la un nivel de expert, dar să se poată înțelege și exprima. Ceea ce este frumos este că cei care vin de afară, din Croația, Bulgaria, Polonia sau Republica Cehă, se simt într-un loc care le este familiar, căci țările seamănă între ele, dar în același timp sunt niște străini, ceea ce cred că a fost mereu un plus – românii care știu limba se pot înțelege cu cel de la colțul străzii sau din câmpie sau de la munte, dar asta nu înseamnă neapărat că știu imediat cu cine au de-a face, în timp ce străinii se bazează pe cei de aici să le facă tranziția spre subiectele lor. Conceptul a fost de la început să îi ținem pe toți sub același acoperiș, adică se culcă noaptea și se scoală dimineața cu același lucru în cap: filmul. Nu avem navetiști, să zicem, din Titan sau Balta Albă care să vină dimineața în Muzeul Țăranului. Ei dorm acolo, se trezesc acolo, și noaptea visează filmul. Asta ajută enorm, căci creează o concentrare neforțată – trăind în același mediu de dimineață până seara, bei și mănânci cu aceiași oameni. Iar cei 16 care, din motive economice, au devenit 12 în ultimii doi ani, sunt împărțiți în patru grupe de câte trei, nu de câte patru, cum stăteau lucrurile înainte. Eu le dau casă, masă, echipament de filmat și montat, iar ei nu trebuie decât să vină cu talentul și expertiza de acasă și să găsească un subiect interesant atât pentru ei, cât și pentru noi. Și, slavă Domnului, am avut pe parcursul acestor opt ani și recunoaștere internațională în fes-

tivaluri mari, cum ar fi Cannes, Leipzig și Locarno, unde am luat premii, ceea ce e al dracului de bine și pentru noi, Aristoteles, dar și pentru ei. Foștii studenți vorbesc despre noi, și vorbesc bine și frumos. Pentru ei este o ocazie bucolică, dar este și de muncă. It's a boot camp, dar este și Muntele Magic.

Unde are loc Aristoteles și de ce a fost ales acel loc?

Primele două ediții au avut loc în Cisnădioara, următoarele la Sibiel, evident cu Sibiu ca punct de referință, în primul rând pentru că mie îmi place Sibiu mai mult decât Bucureștiul, în al doilea rând pentru că aveam nevoie de un spațiu larg unde să îi cazăm pe toți, studenți, experți, membri ai juriului. După Cisnădioara și Sibiel, la Vama, Suceava, am găsit o pensiune destul de încăpătoare pentru toată lumea. Cred că orice colțișor din România în afară de București oferă și frumusețe și bogăție de subiecte. Multe lume a zis că ar fi mai bine aproape de oraș, dar studenții nu s-a plâns de cazarea din Vama, care e un sătuc între Moldovenești și Gura Humorului. Pensiunea e superbă, iar din punctul meu de vedere, dacă ai ceva în cap, poți să faci un documentar și despre pisică, și despre bunică, despre orice.

În ce segment demografic se încadrează participanții?

E vorba de cinești tineri, în general, deși am avut și aplicanți de 58 sau 59 de ani, și evident că nu le poți spune: „Doamnă, domnule, e ușor târziu să vă apucați acum de documentar”. Faptul că ei trebuie să fi trecut prin școală de film deja dă limita de jos de vârstă, adică în jur de 21 de ani. În primul an, am avut un băiat superb care avea 36 de ani, deci pe acolo ar fi limita superioară. Cam pe acolo ar fi, 20-30. Dar

nu cred că doar pentru că au 19 sau 20 de ani ei sunt necopti, nu vârsta îi face pe ei, nu asta îi deosebește, ci dragul și pregătirea lor. Am avut câteva fete de 21, 22 de ani care știau mai multe film decât unii din experți, ceea ce e extrem de îmbucurător. Exagerez, evident. E plăcut când îi vezi pe toți că se preocupă, că vor să facă și că și știu. Că nu dorm nopțile să se uite la filmele sugerate de experți. Îi vezi că vor să se perfecționeze, cam asta este totul, ca școală sau atelier, Aristoteles nu e de formare, ci de perfecționare. Care cum vine, de unde vine, prin contact cu ceilalți și profesorii, îi simți că în a cincea săptămână sunt ușor diferiți. Iar când auzi de la ei cât de mult le-a plăcut, că vor să mai facă, desigur că nu îi putem primi și a doua oară, dar că ei vor să se întoarcă, și se încălzește sufletul.

Nu le taie nimeni capul dacă nu au făcut un film bun, sau le-a ieșit unul mediocr, nu asta e important, important este cum ieși la sfârșitul celor cinci săptămâni, dacă ai învățat ceva sau nu. Și să știi de ce ai greșit și cum. Cum spunea și Beckett, „eșuezi o dată, eșuezi și a doua oară, dar a treia încearcă să eșuezi mai bine”. Când dau ei cu capul de pragul de sus e infinit mai important decât un film premiat.

Pe lângă faptul că ei își trimit singuri filmele la festivaluri, Aristoteles cu ce îi ajută, din punct de vedere al expunerii?

În funcție de cât de bine le iese filmul, noi le propunem să trimită filmele imediat la festivalurile pe care le știm. Nu cunosc toate festivalurile mici din Polonia sau Croația, dar evident că eu îi împing să trimită oriunde. Pe cât de frumoasă e experiența, nu e deloc ușor. E anapoda să crezi că poți face o capodoperă sau un film complet în doar cinci săptămâni, pornind de la nimic, să-l și filmezi, să-l și montezi, să-i faci corecția de culoare și de sunet. După Aristoteles, îi îndrum să stea împreună în echipe și să mai lucreze, iar apoi să mă țină la curent cu nivelul de dezvoltare al filmului. Este o datorie, să zic așa, și a mea, și a lor să iasă cu filmul în lume, fie că e un festival de institut sau unul mărunț, nu are importanță, nu tot omul trebuie să intre în Berlin sau Cannes.

Televiziunea română și-a arătat interesul pentru aceste filme?

Nu, nimeni nu este interesat. Nimeni. Cred că și dacă le-ai vinde spațiu gol ar fi mai interesanți. Și nu vorbesc doar de filmele de la Aristoteles, ci de documentar în general. Cei care fac documentar, viața lor este să intre la câte un festival, să apară în presă o dată sau de două ori. Televiziunea nu face nimic nici pentru Thomas Ciulei, nici pentru Iepan, nici pentru Ujică.

Care este cea mai îndepărtată țară din care ați avut aplicații?

Am avut din Noua Zeelandă, din Australia, din Canada, din America de Sud, Finlanda, Norvegia, America, Los Angeles. Dar nu pot să îi iau. E o școală de formare pentru Europa Centrală sau de Est. Scrie și în descriere, așa e dat de la Arte, dar ei încearcă marea cu sarea. Am luat o fată foarte bună din Chile, dar ea avea soțul în Austria, și am scos-o cumva.

Care este viitorul pentru Aristoteles?

Noi facem, dar depinde și de CNC, de bani. Că dacă se tulbură apele cu CNC, va fi rău și pentru Aristoteles, și pentru Astra, și pentru film în general!

Interviu de Mihai Kolcsár

PARAGRAFF

ZIARUL ASTRA FILM FESTIVAL SIBIU

Redactor-șef: Cătălin Olaru

Redactori: Corina David, Diana Voinea, Loredana Ghidancea, Mihai Kolcsar, Teodora Lascu

Tehnoredactori: Nicu Ilie, Carmen Corbu